

Viehättävä Etelä-Ranska

– Luksuselämää meren rannalla ja maalaistunnelmaa Provencessa

Nizza ja muut Välimeren rannikon kaupungit sekä kylät tarjoavat rentoa kansainvälistä rantaelämää, kun taas taiteilijoiden ja elämästä nautiskelijoiden Provence tunnetaan huumavasta laventelin tuoksusta ja ranskalaisen maaseudun kauneudesta parhaimmillaan.

Teksti ja kuvat: Anne Nupponen

Enkelten lahti eli Ranskan Riviera on lukeutunut maailman suosituimpiin matkailukohteisiin jo 1900-luvun alusta lähtien. Nizzan rantakatu Promenade des Anglais on yhdeksän kilometriä pitkä alkaen heti lentokentältä ja jatkuen rantabulevardina vanhan kaupungin laidalle. Rannalla ei ole hiekkaa, vaan vaaleita kiviä, ja meri kimaltelee kauniin turkoosina. Majapaikanani on pieni hotelli, joka on aika-

naan toiminut luostarina. Niinpä käytävät hotellissa ovat todella kapeita ja ovet narisevat. Juuri tällaista nostalgiaa Ranskassa odottaakin kokevansa.

Liikenne on Nizzassa varsin vauhdikasta. Skootterilla ajavia pizzakuskeja on syytä varoa tietä ylittäessään, vaikka kulkeekin suojatietä pitkin. Ranskalaiset tuntuvat suhtautuvan liikenteeseen ja autoihinsa ylipäättään aika huolettomasti. Lommoja on lähes joka auton puskurissa, ja monista autoissa sivupeili repsottaa hyvää vauhtia irtoamaisillaan. Kaupungilla on näp-

päri liikkua raitiovaunulla ja kävelen pääsee hyvin sukkuloimaan rannan ja keskusaukion kauppojen välillä. Nizzan rantabulevardin tuntumassa pidetään useana päivänä viikossa antiikki-markkinat, jossa paikalliset käsityöläiset myyvät tuotteitaan. Valikoimassa on esimerkiksi saippuuita, hajuvesiä ja mausteita.

Nizzan vanhakaupunki on kaunis italialaishenkisine taloineen, jotka ovat keltaisia, punaisia ja terrakotan värisiä. Taloissa on mausteena värikkäitä ikkunaluukkuja, jotka sulkevat ulkopuo-

lelle päivän kuumuuden ja tuovat viihättävän silauksen talojen olemukseen. Erikokoisia ja -näköisiä kukkaruukkua on ripustettu parvekkeille ja ne luovat omalta osaltaan boheemia tunnelmaa.

Ranskassa on aika paljon koiria ja Keski-Euroopan tapaan koirat saavat tulla mukaan kahviloihin ja ravintoloihin. Tilan käsitys on hieman erilainen muutenkin. Etenkin kesäaikaan illastetaan etupäässä ulkona olevissa pöydissä ja ravintolat levittäytyvät kaduille.

Herkkusuiden paratiisi

Ruoka painottuu rannan ravintoloissa pitkälti meren antimisiin. Tarjolla on paljon kalaa, simpukoita ja myös

jäätelö maistuu, sanotaanhan että Provencessa on 300 aurinkoista päivää vuodessa. Nizza sijaitsee melko lähellä Italian rajaa, joten italialais-takin jäätelöä on tarjolla. Ranskalaisen gastronomian erityispiirteistä sen verran, että mukava kokemus on herkutella välipala "lettubaarissa", *creperie*ssä. Sieltä saa makeita ja suolaisia ohuita lettuja, joihin voi valita erilaisia täytteitä.

Ranskalaiseen tapaan aamupalapyödyssä on croisantteja, makeina ja suolaisina versioina. Ranskalaiset käyvät hakemassa aamuisin tuoret leivät *boulangeriasta*, leipäkaupasta. Niinpä patonki kainalossa kulkevia ranskalaisia näkee harva se päivä kaduilla. Lihat haetaan tietenkin tuoreena liha-

kaupasta. Rantabulevardin tuntumassa sijaitseva tori on paikallisille keskeinen paikka vaihtaa kuulumiset ja hankkia tuoret ainekset keittiöön. Tarjolla on esimerkiksi monenlaisia oliiveja ja kymmeniä lajeja erinäköisiä tomaatteja. Tuoretta kalaa ja vihanneksia saa niin ikään torilta. Ranskalainen kulinaristinen keittiö perustuu tuoreisiin mutkattomiin raaka-aineisiin.

Nizzan lähitienoo

Matkustaminen bussilla on Ranskan Rivieralla ja sen lähistöllä todella halpaa, bussimatka moniin lähikyliin maksaa vain euron suuntaansa jopa 70 km säteellä. Joukkoliikenne toimii valian mainiosti ja vuoroja menee ainakin kesäaikaan hyvin.

Pienellä säteellä Nizzasta sijaitsevat niin rannikkokaupungit Cannes ja St. Tropez kuin Monacon ruhtinaskuntakin. Monacossa on aika erilainen tunnelma kuin rennossa Nizzassa. Heti huomaa, että ollaan hyvin sliipatussa ja tarkasti valvotussa ympäristössä. Matkamuuistoina myydään, yllätys yllätys, formulatavaraa ja pelimerkkejä. Monaco ei kuulu EU:hun, mutta rahana on kuitenkin euro. Monaco on maailman toiseksi pienin valtio Vatikaanin jälkeen ja matkailu, formulat ja kasino tiivistävät pikkuvaltion olemuksen. Kaikki tuntuu olevan viimeisen päälle puunnattua ja ferrarit viilettävät tiellä huvijahdisataman ohi.

Jos ei ole kiinnostunut huvijahdeista ja auringonpalvonnasta, lähellä Nizzaa on tunnelmallisia kaupunkeja ja pieniä kyliä. Lähellä on tunnettu hajuvesikaupunki Grasse, jonka pitkä hajuvedenvalmistusperinne näkyy Nizzan parfyymipuodeissa. Grassessa voi käydä tutustumassa hajuvesimuseoon ja siellä sijaitsee useita hajuvesien tuotantolaitoksia, joissa on myös tehtaanmyymälöitä.

Nizzasta voi helposti suunnata junalla myös pohjoisen vuoristoseudulle, Alpes-Meritimesille. Rata kulkee laaksoissa kiemurrellen, poiketen välillä tunneleissa Ranskan Alppien sivuille Digne-les Paysiin. Syvemmälle maaseudulle päästäkseen paras, ja oikeastaan

ainoa konsti on vuokrata auto. Jos Nizzan liikenne kuitenkin arveluttaa, hyvä vaihtoehto on mennä bussilla Grasseen ja ottaa auto sieltä. Näkemisen ja kokemisen arvoiset ovat Gorges du Verdonin mahtavat kanjonit. Verdonin luonnonsuojelualue alkaa Castellanan kylästä, joka on kaunis periranskalainen kylä kivitaloineen. Kanjonin pohjalla mutkittelee joki, jota voi meloa ja katsella näin alhaalta päin huikaita kallioseinämiä. Yläkautta kanjonit voi kokea ajaen kanjonin vierellä kiemurtelevaa tietä pitkin.

Rakastettava Provence

Provencesta on kirjoitettu monen monituista kirjaa ja tehty elokuviakin. Provence yhdistetään huolettomaan elä-

mänmenoon, huikeaan gastronomiaan ja upeisiin maisemiin sekä ikkunaluukkullisiin, hieman rapistuneen oloisiin kivitaloihin. Provence ei tuota pettyymystä mielikuville. Monet ovat menettäneet sydämensä ikiajoiksi tälle seudulle.

Provencen kannattaa mennä laventelin kukinta-aikaan heinäkuussa. Violetteja laventelipeltoja on erityisen paljon laventelinviljelyn keskuksen Valensolen ympäristössä. Laventelista tehdään etupäässä saippuota ja erilaisia hajusteita. Valensolen ympäristössä kulkee niin sanottu laventelitie, jonka varrelta on helppo bongaila peltoja. Kesäpäivä Provencessä on paahtavan kuuma, sirkat sirittävät ja laventelin tuoksu käy

nenään. Maisema kumpuilee ja on satumainen.

Elämän menoa keskiaikaisissa kylissä värittävät mahtavat torit ja mukavat ihmiset. Petanque on suosittu peli Ranskassa ja jäimmepä mekin hetkeksi seuraamaan vanhempien herrojen peliä kentän laidalle. Provencen keskeisimpiä kaupunkeja ovat Aix-en-Provence, Avignon ja Arles. Arlesin tienoilla kuivatetaan suolaa merestä ja siellä on Euroopan suurin suistoalue flamingoineen ja puolivilleine valkoisine hevosineen. Maaseudulla ei juuri englantia puhuta, joten on syytä kaivaa muistista ranskan hatarimmatkin perusteet. Nizzassa kylä pärjää vallan hyvin heikommallakin ranskalla ja englannilla.

Päällimmäisenä Etelä-Ranskasta jää mieleen Nizzan kansainvälinen ja hiukan boheemi ilmapiiri kun taas Monaco on ylhäinen ja mahtipontinen. Provencon maaseutu osoittautui koko lailla sellaiseksi kuin sen on kuvitellutkin. Juuri monipuolisuus tekee matkasta Etelä-Ranskaan antoisan. Niin juhlijoilta, auringonpalvojille kuin taivaanrannanmaalareillekin löytyy vaihtoehtoja. Myös luonto on vaihtelevaa, rannikolla on palmuja ja merta, Alpeilla kasvaa havukasveja ja syvemmällä Provencen maaseudulla on lehtomaisia laaksoja ja vuoristoa, jota joet halkovat. Mahansa saa taatusti herkkuja täyteen ja aurin gonpaiste on lähes taattua.